

deres fulde Berettigelse. Det er saare vanskeligt paa Landet at faae Børnene til at søge Skolen regelmæssigt og flittigt, og jeg troer derfor det bør være saameget mere magtpaaliggende at gjøre de Bete, de skulle vandre paa, saa bekvemme for dem som muligt. Det var i denne Henseende en stor Ulempe tidligere, at disse Gangstier skulle vedligeholdes af de Mænd, over hvis Grund de gik; det var for det Første en Ubillighed, og for det Andet var Følgen deraf, at de aldrig bleve ret vedligeholdt. Det forekommer mig ogsaa, at der er Noget i Loven, der ikke er ganske tydeligt, som jeg vil tillade mig at fremstille. Jeg forespurte mig netop i Sommer i Anledning af disse Skolestier og Kirkestier, om hvilken Bredde man kunde forlange, at en saadan Sti skulde have, og, hvis jeg ikke tager meget Feil, fik jeg det Svar af Amtmanden, at man kunde forlange, at den skulde være $\frac{1}{2}$ Alen bred. Det er nu vistnok meget for smalt, thi 2 Mennesker kunne da ikke gaae forbi hinanden, uden at skulle overtræde Loven, ved at gaae ind paa anden Mands Grund, nedtræde Sæden og derved forarsage Skade. Nu mener jeg, at med Hensyn til Erstatningsspørgsmaalet kunde dette komme i Betragtning; naar det nemlig saaledes siges, jeg veed ei, om jeg erindrer det rigtigt, at disse Stier kun skulle være $\frac{1}{2}$ Alen brede, og derimod Loven fastsætter, at de skulle være 1 Alen brede, saa vil der jo kunne opstaa Spørgsmaal med Hensyn til Erstatningen, idet der nemlig ingen Erstatning skal gives for den halve Alen, medens der derimod burde gives Erstatning for den Jord, som maatte søies til, for at gjøre Stien bredere, navnligt saa bred, som Communalbestyrelsen maatte ansee det for nødvendigt. Det er ogsaa yttret i Motiverne, at den Jord, der saaledes udlægges til Gangstier, bliver Hartkornsbrugerens og ikke Communens Eiendom, saa at denne kun har Brugsret over den. Jeg vil nu i denne Henseende tillade mig at fremsætte et Spørgsmaal til Dverveielse, om da ikke de Gangstier, som ere udlagte ved Udskiftningen, maae betragtes som Communens Eiendom, da, saavidt jeg veed, vedkommende Grundeier har modtaget den nødvendige Erstatning for det Afkavn af Jord, der derved er opstaaet.

Endnu maa jeg tillade mig at henlede Tingets Opmærksomhed paa een Ting. Jeg er saa overordentligt fornøiet og tilfreds med, at Communerne have faaet den Forpligtelse at holde disse Stier vedlige, fordi det er den eneste Maade, hvorpaa det kan blive til Noget med deres Vedligeholdelse; men jeg tilstaaer, at jeg gjerne vilde have nogle Bestemmelser, der kunde værne om Communens Ret til disse Gangstier, at de ikke skulle blive molesterede af vedkommende Grundeier, saaledes som det nu ofte er Tilfældet, naar en Gangsti gaaer tværs over en Ager, at vedkommende Eier da pløier denne Sti op; hertil kommer endvidere, at Stenterne paa den Tid, Kreaturerne gaae løse, gjøres langt høiere, end ellers, hvorved det næsten bliver umuligt for Børnene at komme over dem, og

Formanden: Tor jeg maaskee gjøre den ærede Taler opmærksom paa, at han vist gaaer for meget ind i Detaillen, der jo hører til den anden Behandling.

Solberg: Ja, det er vel muligt, at jeg gik for vidt ind i Sagen.

Stampe: Jeg skal blot tillade mig en ganske kort Bemærkning, nemlig med Hensyn til det Princip, der er udtalt i Udkastet, at alt, hvad der i Kommunen angaaer Gangstier eller Bestemmelsen af hvilke Gangstier, der skulde ansees som offentlige, skal afgjøres ved Regulativet, og Vedkommende derefter have Ret til at gjøre Indsigelser imod dette Regulativ. Jeg finder da, at der bør finde Kundgjørelse Sted af dette Regulativ, ligesom det i Frdn. 29de Septbr. 1841, hvortil Udkastet refererer sig, er bestemt, at Regulativet over Veiene skal bringes til fornøden Kundgjørelse for alle Vedkommende. Jeg skal tillade mig at stille et Endringsforslag i saa Henseende, eller conferere derom med Comiteen, ifald en saadan maatte blive nedsat til at tage Sagen under Dverveielse.

Indenrigsministeren: Det er vistnok saaledes, som det er udtalt af en Stemme, der maa have en særdeles Bægt her i Salen, at der kan fremsættes mange grundede Betænkkeligheder imod nærværende Udkast, hvorved Sagen har erholdt en Udvidelse, som den ikke tidligere havde. Imidlertid er denne støttet